

Täysistunto

Keskiviikko 26.10.2016 klo 14.03—19.34

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 174/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 12/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 12/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.32 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Taitaa käydä niin, että minä pidän tämän esittelypuheenvuoronkin valiokunnan mietinnöstä, mutta nyt täytyy huomioda, että tämä on sitten SDP:n puheenvuoro. Nimittäin me olemme jättäneet vastalauseen tähän kiinteistöveron korotusesitykseen. (Eero Heinäluoma: Hyväksytään yksimielisesti!) — Hyväksytään ilmeisesti tämän salin toimesta yksimielisesti, läsnä olevien toimesta.

Mutta todellakin tämä vastalause, jonka tietenkin toivottavasti koko eduskunta voisi hyväksyä, lähtee siitä, että tosiasia on nyt se, että hallitus on jo toistamiseen, peräkkäisinä vuosina, nostamassa kiinteistöveroa. Kyseessä on siis pakkonosto, koska hallitus määrittää tämän kiinteistöveron alarajan, ja olemme huolissamme siitä, että tämä iskee hyvin vahvasti erityisesti moniin kasvukeskuksiin, laajat vaikutukset Helsinkiin, Espooseen. Näihin tulee kohdistumaan nyt hallituksen toimesta kiinteistöveron pakkonosto, ja tietenkin me kaikki tiedämme sen, että tällä on erittäin haitallisia ja ongelmallisia vaikutuksia asumiskustannuksiin, jotka juuri esimerkiksi täällä pääkaupunkiseudulla, Tampereella, muualla ovat varsin korkeat tänä päivänä. Aina kun puhutaan kiinteistöverosta, niin tietenkin ensimmäinen kysymys on myös se, mikä sen kokonaisvaikutus on asumiskustannuksiin, asumisen hintaan. Ja tietenkään tässä tilanteessa, kun jo toistamiseen, peräkkäisinä vuosina, hallitus tämän tekee, se ei hyvältä näytä.

Tämä kiinteistöveron toinen pakkonostohan tuli sen seurauksena, että hallitus sinänsä teki hyvin eli peruutti hallituksen aikoman korotuksen, kohtuuttoman korotuksen päivähoitomaksuihin — tätähän me sosialidemokraatit vaadimme, ja oli hyvä, että hallitus sen peruutti — mutta sitten pyytämättä tuli kyllä se, että tilalle otettiin tämä monien lapsiperheidenkin talouteen vaikuttava kiinteistöveron korotus. 100 miljoonaa euroa sieltä nyt sitten kerätään, ja tämä ei tietenkään ole hyvä. Mutta meillä on hyviä esimerkkejä siitä, että hallitus pystyy myös perumaan hölmöimpiä päätöksiään, ja täytyy sanoa, että tältä päivältä meillä on tähän liittyen erittäin myönteinen uutinen, mistä sydämestäni iloitsen, ja se on tietenkin se, että hallituspuolueet ovat ilmoittaneet, että tämä rintamalisän indeksileikkaus perutaan. (Eero Heinäluoma: Järki voitti!) — Järki voitti, järki voitti. Inhimilli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

syys voitti, koska kysymys on kuitenkin meidän itsenäisyytemme juhluvuodesta, sotiemme veteraaneista ja siitä arvostuksesta, mitä me jokainen tunnemme sotiemme veteraaneja kohtaan. — Oli kyllä jo alun perinkin hämmästyttävää, että hallitus esitti rintamalisän indeksileikkausta tällaiselle vuodelle, ja muutenkin. Viime viikolla torstaina kyselytunnilla asia oli esillä. Edustaja Heinäluoma, joka täällä on paikalla, otti myös omassa puheenvuorossaan aiemmin näyttävästi kantaa asian puolesta, ja varmasti jokainen meistä sai myös vahvaa kansalaispalautetta siitä, että tämä on iso vääryys, joka tulee korjata.

No, nyt hallitus peruutti tämän leikkauksen, erittäin hyvä niin, ja toivomme sitten, että tämä peruutusten sarja kenties saisi jatkoa myös tämän kiinteistöveron osalta, koska se ei hyvä päätös ole. Me sosialidemokraatit näemme, että paitsi että tällä on ongelmallinen vaikutus asumisen hintaan niin tällä on myös ongelmallinen vaikutus tulonjakoon. Mehän tiedämme sen, että kiinteistövero kuitenkin rokottaa suhteellisesti pieni- ja keskituloisia kotitalouksia enemmän, ja niinpä lähdemme siitä, että kaiken kaikkiaan kiinteistöveron rakennetta tulisi uudistaa. Sitä tulisi uudistaa siten, että se paremmin huomioisi pieni- ja keskituloisten henkilöiden ja perheiden asumisen kustannukset, edistäisi paremmin pieni- ja keskituloisten asumista. Me haluamme kokonaisuudistuksen, ja hallitus on myös valmistelemassa sitä. Hallitus valmistelee sitä, sitä on kiirehdittävä. Ja, puhemies, silloin, kun hallitus valmistelee parhaillaan kokonaisuudistusta, jotta kiinteistöverojärjestelmä olisi tätä päivää toimivampi, perustellumpi, samaan aikaan olisi varsin viisasta pidättäytyä lisäkorotuksista, pakkokorotuksista, kiinteistöveroon, ja tulisi ensin uudistaa rakenne, ja täytyy lähteä siitä, että avain ja ratkaisu löytyvät sen rakenneuudistuksen kautta.

Näin ollen, puhemies, me esitämme tämän lain hylkyä, ja sen lisäksi tulemme kakkoskäsittelyssä esittämään kahta lausumaa tähän liittyen. Toinen liittyy asumisen hintaan — siihen, että tässä pitää ottaa huomioon paremmin pieni- ja keskituloiset, eli veron muuttamiseen enemmän progressiiviseen suuntaan, näin verokielellä sanottuna — ja samaan aikaan haluamme myös kiinnittää huomiota tähän rakentamattoman rakennusmaan korotettuun kiinteistöveroon, joka tällä hetkellä hallituksen esityksen mukaisena ei ole perusteltu, sillä siinä on esimerkiksi aluepoliittisesti ja asuntopoliittisesti hivenen ongelmakohtia.

18.37 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tänä iltana näyttää siltä, että asumisen kustannukset kiinnostavat ainoastaan sosialidemokraatteja, ja meitä ne kiinnostavatkin todella paljon.

Kiinteistövero itsessään on hyvä verotuksen keino, ja koska Suomessa verotetaan omissa EU:n keskiarvoa huomattavasti vähemmän mutta työtä ja yrittämistä verotetaan kiireämmin, se on myös oikeudenmukainen. Nykymuodossaan kiinteistöverossa on kuitenkin vakavia puutteita. Lisäksi kiinteistövero sopii erittäin huonosti pelkästään julkisen talouden tavoitteeseen, fiskaalisen tuoton lisäämiseen. Kuten edustaja Viitanen tuossa muisti, tämä kiinteistöveron lisäkorotus, siis jo kahdelle vuodelle tehtyjen korotusten päälle, ilmestyi aivan tyhjästä korvaamaan tuon aikaisemmin käsitellyn varhaiskasvatuksen maksujen aiotun korotuksen. Sitähän oppositio vastusti yksimielisesti, koska päivähoitomaksujen korotus olisi entisestään heikentänyt ennen kaikkea naisten työmarkkina-asemaa. Hallitus veti korotuksen pois ja jopa ylpeilee tällä saavutuksellaan. (Eero Heinäluoma: Näin kävi!) Tämä jälleen uutena kohtana peruutettujen esitysten pitkään luetteloon.

Kuten edustaja Viitanen sanoi, on hyvä, että huonoja esityksiä perutaan. Ja nyt uusimpana haluan itsekkin kiittää hallituspuolueiden valtiovarainvastaavien päätöstä olla leikkaamatta sotaveteraanien rintamalisää, kun pääministeri ei siihen kyennyt — eikä edes minis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

teri Soini, joka tässä salissa aika matalamielisesti kyseenalaisti salin toisen laidan isänmaallista mielenlaatua mutta ei sitten kuitenkaan veteraanien asiaa ottanut tässä omakseen. Eli kiitos edustajille Kalli, Outi Mäkelä ja Vähämäki, että toteutitte tämän sosialidemokraattien toiveen veteraanien kunnioittamisesta.

Mutta näissä peruutteluissa on ongelma, varsinkin silloin, kun vastaava summa pitää häntäisesti kerätä muualta. Kun nyt kunnille piti korvata asiakasmaksujen korotuksesta saamatta jääneet tulot, niin esitetään korotettavaksi kiinteistövero entisestään. Hallitushan on saanut talouspolitiikan arviointineuvostolta muutenkin moitteet siitä, että se ei käytä verotuksen keinoja viisaasti ja vastuullisesti talouden kuntoon laittamisessa. Olen ennenkin täällä salissa vaatinut hallitukselta vastuullista verolinjaa, ja tällainen poukkoilu, jossa vain ja ainoastaan kuntataloudellisista syistä kerätään rahaa samalla, kun vaikkapa perintö- ja lahjaveroa kevennetään ilman mitään kasvun ja työllisyyden tavoitetta, on pelkästään vahingollista. Hallitus pelaa veroflipperia.

Arvoisa puhemies! Kiinteistövero pitää käyttää viisaasti. Sen yhteiskunnalliset vaikutukset ovat laajat. Se vaikuttaa asumisen hintaan, asuntorakentamiseen, aluekehitykseen, työpaikkojen sijoittumiseen, työvoiman liikkuvuuteen ja työllisyyden kautta koko kansantalouteen. Sillä on huomattavia tulonjakovaikutuksia. Kiinteistöveron korottaminen edellyttää muita mahdollisia negatiivisia ulkoisvaikutuksia korjaavia toimia. Kiinteistöveron korotuksen mitoitus ja ajoitus ovat äärimmäisen tärkeitä. Kiinteistövero siirtyy asumisen kustannuksiin, jotka jo nyt ovat monissa kasvukeskuksissa kestäättömät. Tämä lisää veron regressiivisyyttä. Nykyjärjestelmässä kiinteistöveron arvo on suhteellisesti ankarampi pienituloisilla kuin suurituloisilla. Lisäksi veronkorotus siirtyy vuokriin, jolloin maksajiksi joutuvat vuokralla asujat, joiden enemmistöllä asumiskulut vievät jo nyt liian suuren osan käytettävissä olevista tuloista.

Hallitus nostaa jo toistamiseen kiinteistöveron alarajaa. Lisäverotuksella tavoitellaan tuoton kaksinkertaistamista, mikä on näin lyhyessä ajassa kohtuuton rasitus. Ja lisäkorotuksesta 60 prosenttia suuntautuu Helsinkiin ja Espooseen, mikä lisää entisestään metropolialueen kohtuuttomia asumiskustannuksia ja vaikeuttaa entisestään työn perässä muuttamista pääkaupunkiseudulle. Tämä on myrkyä työvoiman liikkuvuuden tavoitteille, työvoiman saatavuudelle yritysten kannalta ja työllisyyden lisäämiselle ylipäätään. Ja samaan aikaan alennetaan perintö- ja lahjaveroa sekä nostetaan kiinteistövero, suunnilleen samoilla vaikutuksilla. 2 miljoonan arvoisen asunnon perijä hyötyy ensi vuonna 50 000 euroa, ja vastaava summa peritään sitten omakotitaloissa asuvilta vanhuksilta, joilta jo nyt asumismenot vievät suuren osan elinkustannuksista. Keskusta ja perussuomalaiset selittävät tämän oikeudenmukaisuuden maaseudun asukkaille, kokoomuslaiset kertokoot, miksi Helsingissä ja Espoossa asuminen kallistuu entisestään.

Loppujen lopuksi siis kiinteistöveron lisäkorotus johtaa yhtä lailla mutta toisella tavalla vahingollisiin työllisyysvaikutuksiin kuin alkuperäinen säästötavoite eli päivähoitomaksujen korotus, joka olisi heikentänyt erityisesti naisten työmarkkina-asemaa. Hallituksen työllisyystavoite karkaa tavoittamattomiin, mutta tähän ei ole mikään uutinen.

18.43 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Olen jo aikaisemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että tämä kiinteistöverotuksen rakenne pitäisi pohtia uudelleen. Kun kiinteistöverotuksen käyttö on lisääntynyt ja sen tasoa on nostettu, ovat samaan aikaan tulonjakovaikutukset erittäin merkittäviä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

Nyt tavalliseen asumiskäytössä olevaan asuntoon, on se sitten omakotitalo tai kerrostalo, kohdistuu vuosi vuodelta suurempi rasite. Vaikka kiinteistöverossa on hyviä puolia ennen muuta siinä muodossa, että sitä kiinteistöä on vaikea laittaa pressun alle niin, että sitä ei huomattaisi, on kuitenkin jäljellä tämä kysymys, miten tavallisia mummonmökkejä, omakotitaloja, rintamamiestaloja verotetaan, ja tähän on tietysti vero, joka sitten tulee myös vuokralla asuvien maksettavaksi kohoavina asumiskustannuksina ja sitä kautta kohoavina vuokrina, jolloin pitäisi hakea kiinteistöverorakenteesta uutta ratkaisua, joka paremmin ottaisi huomioon tämän todellisen asumisen tarpeen ja — niin kuin täällä edustaja Viitanen sanoi — suosisi tavallaan sitä tavallisten ihmisten välttämätöntä asumista ja sitten ottaisi erikseen huomioon muut kiinteistöt, vaikkapa sitten erilaiset ökykiinteistöt ja liikekiinteistöt ja vastaavat, joilla on paremmin tätä maksukykyä olemassa.

Pettymyksenä on suuri, että hallitus ei ole nyt tällaista uudistusta valmistellut vaan on lähtenyt siitä, että tällaisen hätäratkaisuna tuodaan tämä kiinteistöveron alarajojen nosto, joka kohdistuu erittäin voimakkaasti pääkaupunkiseudulle.

Tämä pääkaupunkiseudulle tehty korotusratkaisu vaikuttaa kyllä, se on nyt pakko sanoa, hivenen rankaisulta siitä, että pääkaupunkiseudun kunnat eivät olleet valmiita lähtemään näihin kohotettaviin päiväkotimaksuihin mukaan, joten olisin toivonut, että täällä olisi ollut paikalla ministeri ja hallituspuolueiden edustajia, (Puhemies koputtaa) jotka olisivat voineet vastata tätä asiaa koskeviin kysymyksiin.

18.45 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Minäkin tuossa äsken juuri katselin ympärilläni ja tein sen havainnon, että täällä nyt ei ole yhtäkään hallituspuolueen edustajaa paikalla tuomassa edes jonkinlaisia perusteluja sille, miksi hallitus näkee tarpeelliseksi tässä vaiheessa jo toistamiseen pakkonostaa kiinteistöveron alarajaa. Kyseessä on iso asia, kuten edellinen puhuja kuvasi, hyvin iso asia, merkityksellinen asia, ja siksi olisi toivottavaa, että kun eduskunta näitä käsittelee, myös ministeri olisi paikalla ja jos jostain syystä ministeri ei ole paikalla, niin pitäisi ainakin hallituspuolueiden edustajien olla täällä paikalla käymässä tätä keskustelua.

Puhemies! Kuten tässä on todettu, tässä on monta ongelmaa. Tämä vaikuttaa asumiskustannuksiin, ja kiinteistövero on epäoikeudenmukainen ja kohdistuu väärällä tavalla, sen pitäisi enemmän kohdistua maksukyvyyn mukaan. Paitsi että se on epäoikeudenmukainen, niin ongelma on myös, että tähän ajankohtaan tämä korotusesitys on mahdollisimman huono, mahdollisimman huono. Nimittäin toden totta käy niin, kun tätä joka tapauksessa valtiovarainministeriössä valmistellaan — tosin me kyllä kiirehtisimme tätä valmistelua, se pitäisi saada nyt nopeasti ministerin toimesta eteenpäin — ja nämä rakenteet eivät ole nyt-kään kunnossa, niin sitten me vielä korotamme kiinteistöveroa, niin että se kärjistää näitä ongelmia, sen sijaan että niitä ongelmia pitäisi ratkaista kiinteistöveron rakenneuudistuksella kaiken kaikkiaan.

Puhemies! Minulla jäi äsken tuossa esittelypuheenvuorossa hieman kesken tämä rakentamattoman tonttimaan korotettu kiinteistövero. Se siis sinänsä asuntopoliittisesti on viisaskin ajatus, mutta tässä hallituksen esittämässä muodossa siinä on sellaisia ongelmia, että esimerkiksi se pakkokorotus tässä kohdistetaan (Puhemies koputtaa) varsin maaseutuvaltaisillekin alueille, joihinkin pääkaupunkiseudun kuntiin, (Puhemies koputtaa) että se ei ole mielestämme alueellisesti kovinkaan perusteltu.

Sitten me esitämme siihen myös sellaista rajausta ponnassamme, että hallitus valmistelisi tämän esityksen uudelleen siten, että kaiken kaikkiaan varmistaisimme, että (Puhemies

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

koputtaa) ei tule tätä niin sanottua mummonmökkiongelmää, (Puhemies koputtaa) että se koskisi niitä, vaan se koskisi ainoastaan yhteisöjä ja yrityksiä, jotka harjoittavat rakennustoimintaa, ei luonnollisia henkilöitä.

18.47 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Todellakin, kiinnitän huomiota siihen, että kokoomuksen, keskustan ja perussuomalaisen Helsingin ja Uudenmaan edustajat eivät ole täällä kertomassa kansalaisille, miksi he haluavat erityisesti vahingoittaa omien vaalipiiriensä elämänedellytyksiä. Eivätkö he uskalla perustella ratkaisuaan omille äänestäjilleen?

Samalla kun hallituksen esitys heikentäisi asuntopolitiikkaa kasvukeskuksissa, siihen sisältyy pakottavia toimia asuntorakentamisen lisäämiseksi. Rakentamattoman rakennusmaan lisäverotus on, kuten edustaja Viitanen sanoi, asuntopoliittisesti perusteltu kannustin, mutta nyt sitä ei kohdisteta oikeudenmukaisesti eikä edes tarkoituksenmukaisesti. Pakkonosto rajoittuu perustelemattomista syistä pääkaupunkiseutuun ja jopa maaseutumaisiin kehyskuntiin. Kyllä logiikka edellyttää, että korotus pitää suunnata kaikkiin maan kasvukeskuksiin, joissa asuntotuotanto ei vastaa asukasennusteita. Korotus pitää suunnata vain yhteisöihin ja rakennustoimintaa harjoittaviin yrityksiin, ei luonnollisiin henkilöihin.

Kiinteistöveron lisäkorotus korostaa entisestään nykyisen veropohjan ja arvostustasojen puutteita ja vääristää verotusta. Valtiovarainministeriössä on valmisteilla kiinteistöverotuksen kokonaisuudistus, jota olisi syytä odottaa ennen kuin ryhdytään puhtaasti fiskaaliseen ja epäoikeudenmukaiseen korotukseen.

18.49 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että minunkin on pakko kyllä ihmetellä tätä pientä läsnäoloprosenttia täällä. Sitten tulen siihen havaintoon, että kummallista on myös se, että kukaan ei halua esitellä tätä valtiovarainvaliokunnan mietintöä. Yleensä, kokemukseni mukaan, näistä esittelypuheenvuoroista taistellaan, ja edustajat, jotka ovat niistä vastuussa, käyvät huolella varmistamassa, että saavat esittelypuheenvuoron kärkeen, mutta nyt ei näy ketään. Oletan, että tämä olisi kuulunut valtiovarainvaliokunnan verojaoston puheenjohtajan esiteltäviin asioihin, että täällä olisi edes joku keskustelukumppani, jolle voisi esittää myös suuressa salissa kysymyksiä, jotka taatusti kiinnostavat aivan erityisesti pääkaupunkiseudun asukkaita.

No, voihan olla niin, että edustaja Lintilä on nyt varautumassa huomisen suuriin uutisiin, niin että hänellä on hyväkin syy olla täältä poissa, mutta sitten olisi ollut kohtuullista, että hänelle olisi hommattu sijainen, jolta voitaisiin kuulla nämä perusteet, miksi tällainen ehdotus on läpäissyt valtiovarainvaliokunnan yleensä niin tiukan seulan.

Onko esityksen muuttaminen mahdollista? Kyllähän on osoittautunut, että valtiovarainvaliokunnassa on kykyä kuunnella sekä kansanedustajien ääntä, täältä opposition ääntä että myös kansalaisten ääntä. Kun valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Kallin johdolla tänään on päätetty peruuttaa tämä sotaveteraanien eläkkeiden leikkaus, niin se on minusta hyvä ja ainut mahdollinen päätös. Siitähan noin 4 viikon ajan on käyty täällä säännöllisesti keskustelua, että onko tämä ehdotus oikea vai ei, ja kun nyt tänään hallituspuolueen edustajat ovat päätyneet siihen, että tämä demareiden esille nostama epäkohta sotaveteraanien eläkeleikkauksista on kestävä ja se korjataan, niin se on tietysti oikea päätös. Tapasin tänään Sotainvalidien Veljesliiton kokoukseen osallistuvan sotaveteraanin, joka oli hyvin iloinen siitä, että tämä päätös perutaan, (Puhemies koputtaa) ja hänkin koki, että se on merkki siitä, että heidän työtään arvostetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

Eli kyllä kiinteistöveronkin osalta pitäisi olla kykyä uudelleenharkintaan, mutta nyt emme kuule, miksi ei ole, koska yksikään hallituspuolueen edustaja ei ole katsonut aiheelliseksi tulla puolustamaan tätä esitystä.

18.51 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Se hyvä puoli tietenkin tässä oli, että oppositio sai tilaa nyt sitten suorittaa esittelyn omalle vaihtoehdolle, mutta vakavasti puhuen, niin kyllä minä edellyttäisin sitä, että toimivaan parlamentarismiin kuuluu se, että se on hallituksen ja opposition välistä dialogia, ja siksi olisin kyllä minäkin toivonut, että jos ei ministeri ole paikalla näin merkittävässä asiassa, niin vähintään sitten hallituspuolueiden toimesta se esittelypuheenvuoro ja keskustelu käytäisiin täällä eduskunnan salissa. Seuraava mahdollisuus hallituspuolueilla muuten on vaikuttaa tähän asiaan kuitenkin äänestysessä, joka sitten on kakkoskäsittelyssä ensi tiistaina. Onko se sitten keskiviikkona äänestys ja tiistaina käsittely, eli silloin kutsu kuuluu, että toivottavasti keskustelu jatkuisi silloin laajemmalla joukolla.

Mutta, puhemies, tähän on nyt sitä ikävää, sarjassamme hallituksen hyvin eriarvoistavaa veropolitiikkaa, arvovalintoja. Me olemme täällä kuulleet hallituksen esityksiä siitä, että on varaa laskea varsin anteliaalla (Puhemies koputtaa) tavalla esimerkiksi miljoonaperintöjen veroja, on mahdollisuus antaa tällaisia hyvin hyväosaisia, parempiin tuloluokkiin suuntautuvia apteekkarivähennyksiä, metsälahjavähennyksiä, veroprofiili tuloverokevennyksen osalta suosii suurituloisia ja eläkkeensaajien ostovoima näissä veroratkaisuissa jää miinukselle. Sitten toisella puolella tulee korotuksia kiinteistöveroon, korotuksia bensaveroon, korotuksia ihan moneen veroon, mikä tavallista ihmistä koskettaa, ja siksi esimerkiksi olisin toivonut, että täällä olisi ollut myös vaikkapa perussuomalaisia tämänkaltaista kehitystä perustelemassa, koska heidän sanomansa vaalien alla oli (Puhemies koputtaa) kyllä täysin toisenlainen.

18.54 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Ehkä tästä hallituspuolueiden poissaolosta voi tehdä tällaisen positiivisen tulkinnan, että kuten edustaja Heinäluoma sanoi, kun tätä joustavuutta valtiovarainvaliokunnassa on esiintynyt, niin ehkä he parhaillaan sitten pohjivat, kuinka tätä heikkoa ja huonosti perusteltua lakiesitystä voisi sittenkin korjata oikeudenmukaisempaan suuntaan.

Tämä joustavuushan on ollut varsin merkille pantavaa myös siltä osin, että jopa hallitus on jo valtiovarainvaliokuntaan ja sen verojaostoon tuomiaan esityksiä valmis ollut muuttamaan siinä vaiheessa, kun käsittelyä on jo viikkoja suoritettu. Tämä koskee siis perintö- ja lahjaverolain muutosta, josta sitten saammekin yllätykseksemme uuden version käsitteilyyn tässä alkaneella viikolla. (Eero Heinäluoma: Joko se peruutettiin?) Siinä sitten päädyttiin pitkän pohdinnan jälkeen sellaiseen tulokseen, että ei haluttu avata 55 §:ää perustuslakivaliokunnan arvioimiselle siitä syystä, että kuten edustaja Kalli Helsingin Sanomissa tunnustikin, ei ollut haluja ottaa sitä riskiä, että yritysperintöjen muassa puoli-ilmaisella verotuksella siirtyviä jopa miljoonien tai kymmenien miljoonien osakesalkkuja ei enää voisi jatkossa siirtyä. Tätä varten hallitus oli nyt sitten valmis joustamaan sen kustannuksella, että sinänsä erittäin kannatettava ajatus eli alaikäisen yritysperintöjen saajan oikeus huojennukseen ei nyt tulekaan toteutumaan, koska oli nyt tärkeämpien eturyhmien etuja valvottavana.

Mutta tämä osoittaa joustavaa mielenlaatua, ehkä epäröivääkin mielenlaatua, ja tällaiseen vatulointiin tässäkin tapauksessa siis toivomme panemme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

18.56 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä esitys antaa kyllä aiheen todellakin puhua tästä hallituksen verolinjan kokonaisuudesta, siis mitä veroja lasketaan, mitä veroja nostetaan ja miten ne tulonjaollisesti kohdistuvat eri väestöryhmiin.

Ei voi olla kiinnittämättä siihen huomiota, että nämä kiinteistöveron nostot sopivat kyllä hallituksen linjaan, kun ne tulevat ja vielä aivan erityisesti kohdennettuna pääkaupunkiseudulle. Sitten samaan aikaan, kun täältä kerätään 100 miljoonaa euroa, tehdään saman suuruusluokan tai kokonaisuudessaan suurempia veronkevennyksiä, esimerkiksi tämä perintöverokevennys, joka hyödyttää näitä miljoonaperinnön saajia. On vaikea nähdä, että tällä perintöveron kevennysehdotuksella, joka täällä myös on käsittelyssä, on minkäänlaisia työllisyysvaikutuksia. Tulonjakovaikutuksia kyllä, mutta tuskinpa perintöveron keventämisestä nyt ensimmäistäkään työpaikkaa tulee. Sama koskee sitten tätä apteekkarivähennysasia, jossa on käynyt ilmi, että sen suurimpia hyötyjiä todellakin ovat apteekkarit, ja parhaimmillaan nämä vähennykset ovat kymmeniätuhansia euroja, 25 000 euroa, ja keskitasollakin puhutaan sellaisesta 5 000—6 000 euron vähennyksestä, siis todella mittavia, joita varten sitten tehdään muualla näitä veronkorotuksia, joita tavalliset kansalaiset pääsevät maksamaan.

Että nyt jää kysymään, eikö juuri tästä asiasta hallituksen pitäisi tehdä, tästä veropolitiikasta, oma tulonjakovaikutusarvionsa, ketkä hyötyvät näistä hallituksen päättämistä kevennyksistä ja ketkä ovat maksumiehinä sitten, kun eräitä muita veroja, niin kuin täällä nyt esillä olevaa kiinteistöveroa, korotetaan. Tässä olisi kyllä ihan oppitunnin paikka, miten tällaisia esityksiä näin nopeasti viedään eteenpäin ilman näitä tulonjakovaikutuksia.

18.58 Pia Viitanen sd: Puhemies! Kannatetaan. Minä kannatan vahvasti sitä ajatusta, että hallitus esittäisi eduskunnalle selkeän laskelman siitä, mikä on nimenomaan veropolitiikan, veropoliittisten päätösten, tältä syksyltä ja koko hallituskaudelta, vaikutus tulonjakoon.

Kyllä se vain, puhemies, niin on, että kun sanotaan samaan aikaan tavalliselle kansalle, että sinun on tingittävä, ja leikataan työttömyysturvaa tai väen vängällä halutaan sopimuksia, joilla palkkoja päästään alentamaan, ja tätä kautta koko kansakunnalle sanotaan, että tingi, niin ei ole kovin reilua, että sitten samaan aikaan löytyy satoja miljoonia euroja sen kaltaisiin veroratkaisuihin, jotka suosivat suurituloisia. Ja mikä pahinta, puhemies, on juuri se, minkä edustaja Heinäluoma tuossa totesi, että ihan lainsäädännön arviointineuvostonkin arvioiden mukaan näillä hallituksen uusilla "innovatiivisilla" veroratkaisuilla ei ole käytännössä katsoen työllisyysvaikutuksia. Ja kun rahaa pistetään veronalennuksiin, joilla ei ole työllisyysvaikutuksia, niin talouden synkkä kehä jatkuu. Ja sitten olemme siinä tilanteessa, mistä olemme varoittaneet todella monta kertaa, että ensi keväänä todetaan, että oho, rahaa ei olekaan, talous ei kasva, EU:kin vähän kyselee perään, ja sitten joudutaan lisäleikkausten tielle, ja tämä on tuhoisa tie. Ja siksi me olemme esittäneet niin vaihtoehtoja veropolitiikkaa kuin sitten työllistävempiä toimia. Mutta, puhemies, kyllä se varmasti niin on, kun niukkuutta jaetaan, että kyllähän myös veroratkaisuilla, jos veronkevennyksiä tulee — esimerkiksi sosiaalidemokraatit antaisivat niitä enemmän pieni- ja keskituloisille palkansaaajille, eläkkeensaajille, työttömille — täytyy olla työllistävä vaikutus, ja tässä on pätkähullua se, että näillä hallituksen ratkaisuilla työllisyyttä ei kaiken kaikkiaan edistetä.

Mutta, puhemies, palaan siihen alkuperäiseen, mitä sanoin: tämä oli mielestäni loistava idea, ja toivoisin, että hallituspuolueetkin — ihan siksi, koska tämä idea on täällä esitetty

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

— tulisivat nyt sitten katsomaan (Puhemies koputtaa) omien veroratkaisujensa tulonjakovaikutukset.

19.00 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Minäkin kannatan lämpimästi edustajien Heinäluoma ja Viitanen esittämää ajatusta ja laajentaisin sen jopa siihen, että sen lisäksi, että tarkasteltaisiin eri veroratkaisujen tulonjakovaikutuksia, ylipäättään saisivat esitellä sen, onko olemassa jotakin verolinjaa. Onko olemassa joku veroidea? Onko olemassa mitään käyttöä verotukselle? Minkälainen työkalu se hallituksen mielestä on, jos minkäänlainen, yhteiskunnalliselle kehitykselle varsinkin tässä taloudellisessa tilanteessa? Vai onko se vain tällaista veroflipperin peluuta, jossa poukkoillaan erilaisista eturyhmien vaatimuksista toiseen? Kun joku keksii pyytää jotakin, niin annetaan veronalennus, tai sitten kun huomataan, että kassanpohjalla on tyhjää, niin katsotaan, mikä vero sen täyttäisi.

Ylisummaan havaintonahan on se, että hallitus on täysin haluton laajentamaan veropohjaa sellaisiin suuntiin, joissa olisi veronmaksukykyä, esimerkiksi aliverotettuun finanssisektoriin. Ainoa havaittavissa oleva, ehkei nyt linja, mutta jonkinlainen suuntaus, on se, että halutaan ehdoin tahdoin vähentää verotuloja, joilla voitaisiin rahoittaa julkisia palveluita. Ja kun julkisten palveluiden rahoitus tässä koko ajan rapautuu, niin joudutaan tilanteeseen, jossa yksityinen vaihtoehto on aina kilpailukykyisempi kuin julkinen vaihtoehto, ja hyvinvointivaltion yksityistämisen linjalla tällöin ollaan. Jos tämä on julkilausuttu tavoite, niin se olisi hyvä kuulla, ettei meidän tarvitsisi täällä arvuutella keskenämme, mitä hallitus verotuksella aikoo, jos mitään.

19.02 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota vielä yhteen tärkeään näkökohtaan tämän kiinteistöveropäätöksen yhteydessä. Edellinen hallitushan teki sen päätöksen, että kiinteistöverotuotot jäävät kokonaisuudessaan kuntaan, ja silloin ainakin tiedetään, ketkä sitten tästä kiinteistöveron tuotosta hyötyvät, eli kunta sitä kautta saa lisää rahaa. Mutta nyt kuitenkin on sitten menty toiseen järjestelyyn, jonka nimi on se, että tästä kiinteistöveron tuotosta osa menee verotulojen tasaukseen. Sehän on täällä jäänyt käsittelemättä kokonaan, ja ymmärrän, miksi täällä on näin hiljaista, että tästäkään ei haluta puhua, että nyt, kun sitten pakotetaan näitä pääkaupunkiseudun kuntia nostamaan kiinteistöveroa, niin tämä rahahan ei jää, arvoisat edustajat, kokonaisuudessaan näiden kuntien käyttöön tai tule näiden kuntalaisten hyväksi, joilta näitä veroja kerätään, vaan ne siirretään kiinteistöveron tasausjärjestelmään ja sitä kautta sitten maassa eteenpäin.

Sekin on mielenkiintoinen tilanne, että kun tässä oli tämä kytkös sitten tänne päiväkotimaksuihin, niin tähän on sama asia kuin se, että päiväkotimaksuja siirrettäisiin tasausjärjestelmään, että kun kerätään yhdessä kunnassa päiväkotimaksuja, niistä tehdään valtakunnallinen tasaus ja sitä kautta sitten myös ne kunnat, joissa päiväkotimaksuja ei ole tai joissa ei ole päiväkotilapsia tai niitä on vähemmän, ikään kuin hyötyvät tästä kuvitteellisesta tulosta, joka on tullut. Tämä kysymys on täysin läpivalaisematta tässä työssä ja ansaitsee nyt kuitenkin tulla sanotuksi, että nämä rahat, joita tässä nyt sitten kerätään, eivät ikävä kyllä tämän hallituksen tekemän linjanmuutoksen jälkeen tule näiden kuntien hyväksi kokonaisuudessaan vaan niistä osa lähtee tasausjärjestelmän kautta liikkeelle.

Tässä on siis tosi paljon periaatteellisesti tärkeitä kysymyksiä, jotka olisivat puoltaneet sitä, että tehdään kiinteistöveron kokonaisuudistus, jossa haetaan suuntaa sille, miten (Puhemies koputtaa) kiinteistöveroa maassa kehitetään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

19.04 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Juuri näin, ja tähän nyt kuvaa juuri sitä politiikkaa, että toisaalta tarpeellista saa odottaa, kuten vaikkapa työllistäviä toimia saa odottaa jo puolitoista vuotta, kiinteistöveron kokonaisuudistusta saa odottaa, ja sitten taas monia ratkaisuja tehdään hätiköiden ja miettimättä kokonaisuutta. Tässä on tyypillinen sellainen kyseessä: päätetään korvata joku hallituksen aiempi epäreilun päätöksen peruminen sitten seuraavalla epäreilulla ja epäonnistuneella ratkaisulla erittäin, erittäin huonossa tilanteessa. Ei sovi tähän ajankohtaan yhtään nyt tämä nosto, kun pitäisi tehdä nimenomaan se kokonaisuudistus.

Mutta, puhemies, jos nyt tässä lopussa sanoisi jotain positiivista, niin sanotaan se, että tämä päivä oli iloinen, mikä ollaan täällä todettu, siinä suhteessa, että hallituspuolueiden valtiovarainvaliokunnan vastaavat päättivät perua tämän veteraanien rintamalisän indeksileikkauksen, mikä oli meille sosialidemokraateille hyvin tärkeä asia, ja siitä me iloitsemme. Lähdetään nyt sitten siitä, että vielä kerran täällä eduskunnassa hallituspuolueet harkitsivat tämän kiinteistöveron korotuksen peruuttamista siten, että sitten ensi viikolla, kun käymme lain kakkoskäsittelyyn, äänestettäisiin tämän lain hylyn puolesta. Mutta ensisijaisesti tietenkin olisin toivonut tältä päivältä keskustelua tästä asiasta. Kysymys on ihmisten asumiskustannuksista, kodeista, perheiden toimeentulosta, veropolitiikasta ja isoista kokonaisuuksista, mikä tässä keskustelussa on monelta suunnalta osoittautunut ongelmalliseksi, ja siksi keskustelu olisi tarpeen.

Mutta, puhemies, tältä pohjalta, ja... (Eero Heinäluoma: Väärältä pohjalta!) — Valitettavasti tällä kertaa se pohja on väärä, ja olisi helpompi todeta, että tältä pohjalta hallituspuolueiden ja hallituksen esitys olisi toisenlainen.

19.06 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Hetken aikaa ajattelin, että puheemme ei ole mennyt kuuroille korville vaan että saamme lisävalaisua asiaan, kun kokoomuslainen varapuhemies Satonen tuli saliin. Mutta huomaa, että hän katsoi saman tien aiheeksi lähteä pois, enkä tiedä, kuuluukokaan tämä nyt hänen tehtäviinsä. Viime viikon torstain kyselytunnillahan kyllä yritin sanoa, että tämä sotaveteraanien eläkeleikkauksen peruminen olisi voinut olla paras syntymäpäivälahja (Pia Viitanen: Kyllä!) 50 vuotta täyttäneelle varapuhemies Satoselle. Ikäväkseni ulkoministeri, pääministerin sijainen ministeri Soini ei silloin ollut valmis tätä syntymäpäivälahjaa antamaan, mutta voinen nyt todeta kuitenkin, että muutaman päivän myöhässä tämä tuli ilman hallituksen myötävaikutusta ja että edustaja Kallilla oli tässä paremmin hoksnokka kohdallaan kuin hallituksen ministereillä viime torstaina.

Mutta palaan vielä sitten tämän kiinteistöveroasian käsittelyyn: Eduskunnallahan on monia tapoja osoittaa suuntaa ja vaikuttaa asioihin. Tiedossa on, että hallituksen esityksen hylkääminen on aika kova ratkaisu. Niinkinhän joskus tapahtuu, ja silloin useimmiten hallitus vetää esityksensä eduskunnasta pois, kun myöskään hallituspuolueet eivät ole valmiit sitä esitystä eteenpäinviemään. Mutta on muitakin tapoja, joilla eduskunta voi näyttää tahonsa, ja sellainen tapa esimerkiksi on se, että valiokunta esittää koko eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa. Nyt tässä tapauksessa ilman muuta olisi valiokunnalla ollut mahdollisuus esittää lausumaa, jossa olisi tämä tulonjakovaikutusten arviointi otettu esille, ja samaten lausumaa, jossa hallitusta olisi velvoitettu tekemään tästä kiinteistöverosta isompi rakenneuudistus ja katsomaan tämän kiinteistöveron kohdentumista ja mahdollisuuksia sen rakenteen muuttamiseen niin, että se olisi sosiaalisesti oikeudenmukainen. Tässä suhteessa siis eduskuntakaan ei ole kyllä täysimääräisesti nyt enemmistön osalta käyttänyt vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2016 vp

kutusmahdollisuuksiaan hyväksi, [Puhemies koputtaa] ja toivonkin, että tätä asiaa koskeva keskustelu näin ollen vielä jatkuisi.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 174/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.